

BETÆNKNING

afgivet af

Lovudvalget

vedrørende

**FM 2015/105: Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx xx 2015
om ændring af Inatsisartutlov om pligt til at indhente børneattest
(Udvidelse af anvendelsesområde)**

Afgivet til forslagens 2. behandling

Lovudvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Laura Tàunâjik, Siumut, formand
Inatsisartutmedlem Ineqi Kielsen, Siumut
Inatsisartutmedlem Aaja Chemnitz Larsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Iddimanngiu Bianco, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Michael Rosing, Demokraterne, udvalgssuppleant

1. Om børneattester – og om lovforslagets indhold

En børneattest er en udskrift fra kriminalregistret, der indeholder oplysninger om domme og andre afgørelser¹ om nærmere angivne seksualforbrydelser begået mod børn under 15 år.

En børneattest adskiller sig fra andre udskrifter fra kriminalregistret på den måde, at den kun omhandler visse seksualforbrydelser² begået mod børn under 15 år.

Der gælder særlige regler for, i hvor mange år en afgørelse fremgår af kriminalregisteret, inden den slettes. Oplysninger til brug for børneattester slettes generelt adskillige år senere

¹ Udover domme og udenretligt vedtagne bøder (det vil sige bøder, som den pågældende var valgt at betale uden at få sagen prøvet ved retten) kan det f.eks. være tiltalefravald.

² Herunder incest, samleje eller anden kønslig omgang med mindreårige, blufærdighedskrænkelser, samt produktion, udbredelse og besiddelse af børnepornografi.

end oplysningerne i andre udskrifter fra kriminalregisteret. Det nærmere tidsrum varierer, alt afhængig af hvilken type krænkelse og sanktion der er tale om.

Det er Rigspolitiet, der i medfør af kriminalregisterbekendtgørelsen³ udsteder børneattester. Udstedelsen sker efter anmodning fra arbejdsgiver⁴ og forudsætter accept fra den person, som attesten vedrører.

Den gældende inatsisartutlov om pligt til at indhente børneattest ("børneattestloven") forpligter en række nærmere angivne myndigheder, institutioner, skoler og foreninger til at indhente børneattest, inden de ansætter eller beskæftiger personer i en række nærmere angivne stillinger og funktioner, hvis de pågældende personer som led i udførelsen af deres opgaver skal have direkte kontakt med børn under 15 år

Med lovforslaget udvides anvendelsesområdet:

Der vil fremover ikke kun skulle indhentes børneattest på personer, der som led i udførelsen af deres opgaver skal have *direkte kontakt* med børn under 15 år, men også på personer, der som led i udførelsen af deres opgaver *færdes fast* blandt børn under 15 år og derved har mulighed for at opnå direkte kontakt med disse børn.

Samtidig føjes museer, kommunale biblioteker og Nunatta Atuagaateqarfia (landsbiblioteket) til listen over institutioner m.v., som er omfattet af forpligtelsen til indhentelse af børneattest, og bibliotekarer føjes til listen over stillinger og funktioner, for hvilke børneattest skal indhentes.

Endelig vil der som noget nyt i forbindelse med anbringelse af børn under 15 år i plejefamilie eller aflastningsfamilie skulle indhentes børneattest for samtlige personer over 15 år, som indgår i husstanden. Tilsvarende vil gælde ved kommunal og privat dagpleje, som finder sted i dagplejerens hjem.

Udvidelsen af lovens anvendelsesområde er blevet mulig, efter at rigsmyndighederne har ændret kriminalregisterbekendtgørelsen.

2. Lovudvalgets bemærkninger vedr. lovforslaget

2.1. Generelt

Lovudvalget konstaterer, at lovforslaget nød fuld tilslutning under førstebehandlingen og hilser udvidelsen af anvendelsesområdet velkommen. Dette gælder ikke mindst udvidelsen i forhold til dagplejeres og pleje-, aflastningsfamiliers hushold.

³ Bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret)

⁴ Eller, hvis der ikke er tale om et ansættelsesforhold, den der beskæftiger den pågældende.

2.2. Ændringsforslag

Med lovforslaget føjes museer, kommunale biblioteker og Nunatta Atuagaateqarfia (landsbiblioteket) til listen over institutioner m.v., som er omfattet af forpligtelsen til indhentelse af børneattest, og bibliotekarere føjes til listen over stillinger og funktioner, for hvilke børneattest skal indhentes.

At museer føjes til listen over institutioner, som er omfattet af forpligtelsen til at indhente børneattest, har dog ikke ført til en udvidelse af listen over stillinger og funktioner, for hvilke børneattest skal indhentes.

Den del af museumspersonalet, som færdes blandt museets besøgende, varetager funktioner, som formentlig vil kunne anses for omfattet af den eksisterende liste.

Med henblik på at undgå enhver tvivl finder Lovudvalget det dog ønskeligt, at museumspersonale indføres i listen over stillinger og funktioner, for hvilke børneattest skal indhentes. Lovudvalget fremsætter ændringsforslag i overensstemmelse hermed.

2.3. Børneattestens begrænsninger – 15 års grænsen

Inatsisartutloven regulerer alene, hvornår en myndighed eller forening m.v. har pligt til at indhente en børneattest. Inatsisartutloven regulerer derimod ikke – og *kan* ikke regulere – hvad børneattesten skal indeholde, og hvornår den må udleveres til en myndighed eller forening m.v.

Reglerne om børneattesternes indhold og om, under hvilke betingelser en børneattest må udstedes, er fastsat af rigsmyndighederne. Det følger af disse regler, at børneattester alene omfatter seksuelle overgreb begået mod børn under 15 år, og at de alene kan udstedes til brug for ansættelse eller beskæftigelse af personer, der skal have en direkte kontakt til børn under 15 år, eller skal færdes fast blandt børn under 15 år.

Såfremt en myndighed eller forening m.v. ønsker at indhente oplysninger i forbindelse med *ansættelse eller beskæftigelse af personer, der skal have en direkte kontakt til, eller skal færdes fast blandt, unge over 15 år*, må dette derfor ske, efter de regler som gælder for ”almindelige” straffeattester.

Tilsvarende gælder for så vidt angår en myndigheds eller forenings ønske om at indhente *oplysninger om andre kriminelle forhold end seksuelle overgreb begået mod personer, som er under 15*. Det vil sige oplysninger om seksuelle overgreb begået mod personer, som er over 15 år, og det vil side oplysninger om andre overgreb end seksuelle overgreb (f.eks. vold).

Inatsisartut vedtog i 2010 et af det daværende Lovudvalg fremsat ændringsforslag til et beslutningsforslag (EM 2010/66). I den vedtagne form indebar beslutningsforslaget, at Naalakkersuisut blev pålagt at rette henvendelse til rigsmyndighederne med henblik på at få skabt mulighed for en ændring af børneattestloven, således at forpligtelsen til at indhente

børneattest kan udvides til også at gælde ved ansættelse/beskæftigelse af personer, der skal have kontakt med unge mellem 15-18 år.

Det fremgår af det daværende Lovudvalgs betænkning til beslutningsforslaget, at udvalget fandt, at pligten til så vidt muligt at beskytte børn mod risiko for overgreb principielt set bør gælde i forhold til ethvert barn, indtil det når myndighedsalderen, jf. også Børnekonventionen.

Justitsministeriet meddelte imidlertid Naalakkersuisut, at rigsmyndighederne ikke agter at foretage en sådan udvidelse i relation til Grønland. En udvidelse af børneattestordningen til at omfatte ansættelse / beskæftigelse af personer, der skal have kontakt med unge mellem 15-18 år, ville efter Justitsministeriets opfattelse bryde med de hensyn, som ligger bag den nuværende ordnings udformning. Ordningens formål er således at forebygge, at pædofile (det vil sige personer, som er seksuelt tiltrukket af børn under den seksuelle lavalder) opnår ansættelse eller beskæftigelse under forhold, som kan misbruges til at begå seksuelle overgreb på børn.

Som Justitsministeriets opfattelse er refereret, synes den at bygge på den slutning, at der i forhold til pædofili ikke gør sig et beskyttelsesbehov gældende for unge mellem 15 og 18 år: Alt andet lige risikerer unge mellem 15 og 18 år ikke at blive genstand for seksuelle overgreb begået af pædofile, simpelthen fordi pædofile er seksuelt tiltrukket af børn, som er yngre.

Selv om denne særlige form for udskrift fra kriminalregisteret i daglig tale ofte benævnes børneattest, er det således mere dækkende at bruge en anden betegnelse, som også til tider ses anvendt, nemlig betegnelsen ”pædofili-attest”.

Lovudvalget har noteret sig dette.

Det er imidlertid Lovudvalgets opfattelse, at samfundet så vidt muligt bør beskytte ethvert barn – det vil sige også unge mellem 15-18 år – mod seksuelle overgreb fra personer, i hvis varetægt barnet overlades.

Særligt kan der måske i den forbindelse være grund til at være opmærksom på, om en person, i hvis varetægt den 15-18 årige overlades, tidligere er dømt for overtrædelse af den danske straffelovs § 223 / den grønlandske kriminallovs § 80 (om kønsligt forhold til adoptivbarn, stedbarn, plejebarn eller elev m.v. under 18 år).

Hensynet til at beskytte 15-18 årige mod seksuelle overgreb fra personer, i hvis varetægt de overlades, kan varetages efter reglerne om de ”almindelige” straffeattester.

I henhold til disse regler vil offentlige myndigheder med den pågældendes samtykke kunne indhente en særlig straffeattest til brug for ansættelse i nærmere bestemte stillinger m.v. Denne straffeattest indeholder oplysninger om domme, bøder og tiltalefrafald med vilkår for overtrædelse af den danske straffelov (og den grønlandske kriminallov). Endvidere indeholder den afgørelser for overtrædelse af anden lovgivning, hvis der er idømt frihedsberøvende foranstaltning eller frakendelse af rettigheder, f.eks. førerretten. Oplysningerne fremgår af straffeattesten i 10 år fra sanktionen er udstået.

Private foreninger m.v. har ikke mulighed for at indhente en sådan straffeattest. De er henvist til at bede den person, som foreningen påtænker at ansætte eller beskæftige, om at indhente og forevise en såkaldt ”privat straffeattest”.

En privat straffeattest indeholder kun oplysninger om domme og bøder for overtrædelse af kriminalloven / straffeloven og loven om euforiserende stoffer⁵. Oplysningerne fremgår af den private straffeattest i to-fem år⁶.

At hensynet til at beskytte 15-18 årige mod seksuelle overgreb fra personer, i hvis varetægt de overlades, kun kan varetages efter reglerne om offentlige og private straffeattester, og ikke efter reglerne om børneattester har navnlig betydning i to henseender:

For det første går oplysningerne i en børneattest længere tilbage i tid end oplysningerne i en offentlig eller en privat straffeattest. Domme m.v. i en børneattest slettes først 20 efter, at sanktionen er udstået, og for grove seksualforbrydelser først når gerningsmanden er fyldt 80 år. Domme m.v. i en offentlig straffeattest slettes 10 år efter, at sanktionen er udstået, og i en privat straffeattest allerede 2-5 år efter, at sanktionen er udstået.

For det andet omfatter offentlige og private straffeattester mere end blot seksualforbrydelser. En offentlig straffeattest indeholder oplysninger om dom m.v. for enhver straffelovsovertrædelse. En offentlig straffeattest indeholder desuden oplysninger om dom m.v. for enhver overtrædelse af *anden* lovgivning, hvis der er idømt frihedsberøvende foranstaltning eller frakendelse af rettigheder, f.eks. førerretten. En privat straffeattest indeholder oplysninger om dom m.v. for enhver overtrædelse af straffeloven og loven om euforiserende stoffer.

Arbejdsgiveren / den, der skal beskæftige den pågældende vil således ved at bede om en offentlig / privat straffeattest kunne få oplysninger om tidligere kriminalitet, som ikke er relevante for varetagelsen af hensynet til at beskytte 15-18 årige mod overgreb. Selv om disse oplysninger (f.eks. oplysninger om en flere år gammel dom for hæleri eller forsikringsvig) ikke er relevante i forhold til beskyttelse af 15-18 årige, og måske heller ikke i forhold til det arbejde, den pågældende i øvrigt skal udføre, er der risiko for, at de stiller den pågældende ansøger ringere: at arbejdsgiveren hellere ansætter en person, som er helt ustraffet.

Rutinemæssig indhentelse af straffeattester i forbindelse med ansættelse kan med andre ord gøre det vanskeligt for en tidligere straffet/foranstaltet person at få et job, selv om den kriminalitet han er dømt for, ikke har en karakter, som burde udelukke ham fra ansættelse i

⁵ Samt lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. Loven gælder ikke for Grønland.

⁶ Bøder slettes 2 år efter den endelige afgørelse. Andre domme 3 år efter den endelige afgørelse – fængsels-/anstaltsdomme dog først 5 år efter endelig løsladelse.

den pågældende stilling. En sådan, utilsigtet virkning vil være beklagelig, også fordi job og beskæftigelse har en resocialiserende funktion, som hjælper den pågældende til at holde sig fri af kriminalitet.

Selv om hensynet til at beskytte 15-18 årige mod seksuelle overgreb fra personer, i hvis varetægt de overlades, kan varetages efter reglerne om de ”almindelige” straffeattester, er det derfor Lovudvalgets opfattelse, at det havde været mere hensigtsmæssigt, om dette hensyn kunne varetages efter regler svarende til reglerne for børneattester.

Lovudvalget agter at henlede Folketingets Retsudvalgs opmærksomhed på denne problemstilling.

2.4. Øvrige bemærkninger

Børneattestloven har til formål at bidrage til at hindre, at pædofile, som tidligere har begået seksuelle overgreb mod børn, ansættes eller beskæftiges i funktioner, hvor de er i kontakt med børn. Hensigten med loven er således at yde børn en beskyttelse mod at blive udsat for seksuelle overgreb fra pædofile i de institutioner og foreninger m.v., i hvis varetægt vi overlader børnene. Den tilsigtede beskyttelse forudsætter dog, at lovens krav om indhentelse af børneattest efterleves, af myndigheder og offentlige institutioner, såvel som af private foreninger m.v. Lovudvalget **opfordrer** derfor Naalakkersuisut til at overveje, om der er behov for en styrket informationsindsats vedr. kravene i loven, og om mulighederne for kontrol med lovens efterlevelse er tilstrækkelige.

3. Lovudvalgets indstilling

Et enigt udvalg fremsætter ændringsforslag.

Med disse bemærkninger overgiver Lovudvalget forslaget til 2. behandling.

Laura Tàunâjik,
Formand
Siumut

Michael Rosing
Demokraterne

Ineqi Kielsen
Siumut

Aaja Chemnitz Larsen
Inuit Ataqatigiit

Iddimangiiu Bianco
Inuit Ataqatigiit